

TÖRTÉNELEM – KÖZÉPSZINT

2023. december 31-ig

A vizgán használható segédeszközök

írásbeli: a vizsgázó biztosítja: középiskolai történelem atlasz
az intézmény biztosítja: termenként három helyesírási szótár

szóbeli: az intézmény biztosítja: középiskolai történelem atlasz

A vizsga leírása

Írásbeli vizsga 180 perc

Feladatsor: 100 pont (I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldása – 50 pont; II. Szöveges (kifejtendő) feladatok megoldása – 50 pont)

Az írásbeli vizsgadolgozatokat a vizsgabizottságot működtető intézmény szaktanára javítja és értékeli. Az értékelés a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

A szöveges (kifejtendő) feladatok értékelési kritériumai:

Rövid feladat	Hosszú feladat
Feladatmegértés	Feladatmegértés
Tájékozódás térben és időben	Tájékozódás térben és időben
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása
Ismeretszerzés, források használata	Ismeretszerzés, források használata
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

Ha a feladatmegértésre 0 pontot kap a vizsgázó, akkor a feladat a további szempontok szerint nem értékelhető, összpontszáma is 0 pont.

Szóbeli vizsga 15 perc (a témaköröket az intézmény határozza meg)

A vizsgázó vázlatot készíthet, amelyet tétele kifejtése közben használhat. A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie.

Témakörök az érettségi vizgán

Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.

Julius Caesar egyeduralmi kísérlete.

A görög-római hitvilág.

Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei. A zsidó vallás fő jellemzői.

A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.

A hűbériség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika.

A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői.

Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.

A középkori város és a céhes ipar.

Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.

A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra.

A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.

Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.

A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.

A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.

Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.

A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.

A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői.

Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.

A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.

A mohácsi vész és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568).

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.

A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.

A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.

Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai.

Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.

A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.

A szövetségi rendszerek kialakulása.

Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripar kezdetei.

A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.

A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények.

A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.

A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.

Gazdasági változások a dualizmus korában.

A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai.

Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.

Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer.

A náci Németország legfőbb jellemzői.

A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.

A második világháború előzményei, kitörése és jellemzői. A holokauszt.

A trianoni békediktátum és következményei.

Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.

A magyar külpolitika a két világháború között.

A politikai rendszer főbb jellemzői.

Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.

Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években.

Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.

Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban.

Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.

A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői.

Az ENSZ létrejötte, működése.

A kétpólusú világregend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.

Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése.

A globális világ gazdaság ellentmondásai.

Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.

A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.

A rendszerváltás főbb eseményei.

A piacgazdaságra való áttérés és következményei.

A határon túli magyarság 1945-től.

A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban.

A szociális ellátórendszer fő elemei.

Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, kötelességek.

A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény).

A választási rendszer fő elemei.

A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek).

A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.